

Express Pomorski

Redakcja i Administracja: Toruń, ul. św. Katarzyny Nr. 3. Telef. Nr. 326

Sejm i Senat Rzplitej.

Posiedzenie Sejmu.

WARSZAWA, 25. 6. (Pat.) Na dzisiejszym posiedzeniu przystąpiono do dalszej rozprawy nad budżetem Ministerstwa Sprawiedliwości.

Referent pos. Śmiarowski (Wyzw.). Według jego referatu komisja budżetowa podniosła kredyty na wyżywienie więźniów, podnosząc ogółem wszystkie wydatki o 2 934 000 zł. i zwiększając dochody o 2 090 000 zł.

Zabrał głos p. minister Wyganowski, wyjaśniając, że Ministerstwo w okresie sanacji skarbu podjęło dwa zadania: Przeprowadzenie oszczędności i podwyższenie dochodów. Redakcja ograniczyła się do zarządu Ministerstwa, w sądach: zaś do personelu kancelaryjnego. W resorcie sprawiedliwości była ciągła dążność do zupełnej apolityczności. Omawiając kwestię więziennictwa i jego niedomagań, p. minister oświadczył, że opracowywana jest ustawa o organizacji więziennictwa.

Pos. Gruszka (Piast) zaznaczył, że prace komisji kodyfikacyjnej posuwają się zbyt wolno i wypowiedział się przeciwko redukcji sądów małopolskich.

Pos. Wyrzykowski (Jed. Lud.) jest za tem, aby oddać na jakiś czas absolutną władzę dyscyplinarną. Sądowi Najwyższemu nad sądami niższymi. Nie mając zaufania do działalności p.

ministra, mówca zgłasza demonstracyjny wniosek o skreślenie 1 złotego z pozycji uposażeń.

Pos. Marek (PPS) krytykując przemówienie p. ministra w imieniu klubu stawia rezolucję o skreślenie w dziale pierwszym 311 złotych.

Jeszcze raz zabrał głos p. min. Wyganowski oraz referent pos. Śmiarowski.

Na tem rozprawy wyczerpano. W głosowaniu odrzucono wniosek pos. Marka o skreślenie 311 złotych. Również odrzucono wniosek pos. Wyrzykowskiego o skreślenie 1 złotego. Po przyjęciu działu dochodów bez zmian Izba zajął się tem samem budżet Ministerstwa Sprawiedliwości.

Budżet Ministerstwa Spraw Wewn. przyjęto w drugim czytaniu.

Przystąpiono do głosowania nad ustawą o ochronie drobnych dzierżawców. Przyjęto poprawkę pos. Brownsforda o wyłączeniu z pod. ochrony dóbr kościelnych, fundacyjnych i samorządowych.

Następne posiedzenie jutro o godz. 10 i pół.

Tani, przyjmując wniosek pos. Popiela (NPR.) o zmniejszeniu uposażeń plac. Policji Państwowej o 100 zł. Na tem przerwano obrady nad budżetem.

Posiedzenie Senatu.

WARSZAWA, 25. 6. (Pat.) Na dzisiejszym posiedzeniu po krótkim referacie sen. Szarskiego (Chr. Nar.) przyjęto bez zmian projekt ustawy o przedłużeniu mocy obowiązującej dotychczasowej ustawy o opłatach stemplowych.

Następnie sen. Puławski (Z. L. N.) zreferował nowelę do dekretu o organizacji urzędu ochrony lasów. Senacka komisja administracyjna i samorządowa wprowadziła cały szereg zmian i przyjęła ponadto rezolucję, wywołującą rząd do przedłożenia ustawy o ochronie lasów i o organizacji urzędów leśnych, obowiązującej na całym obszarze Rzplitej.

Ministra na ręce moje prośby o zwolnienie ze stanowiska Ministra Spraw Wewn., mam zaszczyt zawiadomić, że po zasięgnięciu informacji o charakterze głosowania w Sejmie w dniu 25. czerwca br. nad preliminarzem budżetowym Ministerstwa Spraw Wewn. nad działem „Policja Państwowa” oraz po porozumieniu się z p. Prezydentem Rzplitej, nie uznaję za możliwe przedstawienie p. Prezydentowi Rzplitej wniosku na zwolnienie Pana ze stanowiska Ministra Spraw Wewn.

Po krótkim przemówieniu sen. Koerner (kl. żyd.) całą ustawę wraz z wnioskami komisji i rezolucjami oraz wnioskiem sen. Koerner przyjęto.

Min. Hübner zostaje.

WARSZAWA, 25. 6. (Telefonem od własn. koresp.) W kołach rządowych rozeszła się wiadomość o podaniu się do dymisji ministra spraw wewnętrznych Huebnera. Spowodowało go do tego skreślenie przez Sejm pewnych pozycji w budżecie Ministerstwa Spraw Wewn.

Ministra na ręce moje prośby o zwolnienie ze stanowiska Ministra Spraw Wewn., mam zaszczyt zawiadomić, że po zasięgnięciu informacji o charakterze głosowania w Sejmie w dniu 25. czerwca br. nad preliminarzem budżetowym Ministerstwa Spraw Wewn. nad działem „Policja Państwowa” oraz po porozumieniu się z p. Prezydentem Rzplitej, nie uznaję za możliwe przedstawienie p. Prezydentowi Rzplitej wniosku na zwolnienie Pana ze stanowiska Ministra Spraw Wewn.

WARSZAWA, 25. 6. (Pat.) P. prezes Rady Ministrów wyśtosował do p. Zygmunta Huebnera, ministra spraw wewn. następujące pismo: Wobec złożenia przez Pana

Ministra na ręce moje prośby o zwolnienie ze stanowiska Ministra Spraw Wewn., mam zaszczyt zawiadomić, że po zasięgnięciu informacji o charakterze głosowania w Sejmie w dniu 25. czerwca br. nad preliminarzem budżetowym Ministerstwa Spraw Wewn. nad działem „Policja Państwowa” oraz po porozumieniu się z p. Prezydentem Rzplitej, nie uznaję za możliwe przedstawienie p. Prezydentowi Rzplitej wniosku na zwolnienie Pana ze stanowiska Ministra Spraw Wewn.

Grabski nie dowierza głosowaniu.

WARSZAWA, 25. 6. (Pat.) P. prezes Rady Ministrów Grabski po głosowaniu w Sejmie nad preliminarzem Ministerstwa Spraw Wewn. przy którym uchwalono skreślić 100

zi. z działu „Policja Państwowa”, odbył konferencję z p. marszałkiem Sejmu celem zasięgnięcia informacji co do charakteru tego głosowania.

Ostrzeżenie.

Wobec stwierdzenia, iż pewne kółka rozlewają oszczerstwo pogłoski, jakoby wśród naszych współpracowników i wydawców znajdowali się żydzi, niniejszem ostrzegamy, iż winnych rozpowszechniania tych oszczerstw pociągać będziemy do odpowiedzialności sądowej. Równocześnie ogłaszamy, iż Redakcja nasza przeznacza

Ministra na ręce moje prośby o zwolnienie ze stanowiska Ministra Spraw Wewn., mam zaszczyt zawiadomić, że po zasięgnięciu informacji o charakterze głosowania w Sejmie w dniu 25. czerwca br. nad preliminarzem budżetowym Ministerstwa Spraw Wewn. nad działem „Policja Państwowa” oraz po porozumieniu się z p. Prezydentem Rzplitej, nie uznaję za możliwe przedstawienie p. Prezydentowi Rzplitej wniosku na zwolnienie Pana ze stanowiska Ministra Spraw Wewn.

5000 złotych nagrody

temu, kto dowiedzie, iż ktokolwiek ze współpracowników czy wydawców jest żydem i że wo-

góle nasze pismo jest w jakiejkolwiek zależności od żydów.

Posłowie mogą być obrońcami sądowymi.

WARSZAWA, 25. 6. (Pat.) Sejmowa komisja regulaminowa i nietykalności poselskiej na dzisiejszym posiedzeniu wydała opinię w sprawie udziału członków w nadzwyczajnych komisjach sejmowych w obronie sądowej. Komisja na wniosek pos. Schreiberna (kl. żyd.) orze-

kla, że posłowie tacy mogą być obrońcami sądowymi. Sprawa ta, jak wiadomo -- wynikała z związku z udziałem pos. Liebermanna w procesie krakowskim. Ponadto, odmówiono wydania sądom pos. Siegińskiego, Dziucha i Okonia.

Poseł turecki we Warszawie.

WARSZAWA, 25. 6. (Pat.) Dnia 25. bm. o godz. 12,30 p. İbrahim Tolly bej, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny republiki tureckiej złożył p.

Prezydentowi Rzplitej swoje listy uwierzytelniające na uroczystej audjencji w pałacu belwederskim.

Rydz-Smigły jedzie na inspekcję.

WILNO, 25. 6. (Pat.) Inspektor armji gen. dywizji Rydz-Smigły wyjeżdża dnia 26. bm. na pogranicze polsko-sowie-

ckie celem dokonania normalnej inspekcji służby. Powrót jektowany jest w piątek wieczorem.

Biskupi francuscy w Katowicach.

KATOWICE, 25. 6. (Pat.) Dziś o godz. 8,10 rano przybyli do Katowic pociągiem pospiesznym z Poznania biskupi francuscy. Na dworcu oczekiwali biskupów liczni przedstawiciele

władz cywilnych i miejscowych z p. drem Górnikiem na czele, duchowieństwo z administratorem apostolskim ks. Hlondem, przedstawiciele Sejmu z p. marszałkiem Wolnym.

Przyjęcie warunków rozbrojeniowych przez Niemców.

PARYŻ, 25. 6. (Pat.) Według wiadomości, jakie nadeszły tu dziś rano z Londynu, rząd niemiecki miał postanowić na skutek noty francusko-angielskiej w sprawie rozbrojenia Niemiec, ustalonej w Chequers, przyjąć warunki, wymienione w ostatniej nocy

Konferencji Ambasadorów, dotyczącej kontroli wojskowej w Niemczech. Rząd niemiecki miał przed dniem 30. czerwca zawiadomić oficjalnie Konferencję Ambasadorów o przyjęciu wyznaczonych w tej nocy warunków.

Francja chce uznać Sowiety.

PARYŻ, 25. 6. (Pat.) Organ bloku lewicowego „Ere Nouvelle” zapowiada rychłe uznanie rządu sowieckiego przez rząd francuski. Konferen-

cja w tej sprawie miałyby się odbyć w Paryżu w końcu lipca. Na konferencji tej rozpatrywane byłyby wszystkie sprawy, obchodzące Francję i Rosję.

Herriot zadowolony.

PARYŻ, 25. 6. (Pat.) Herriot zapytany o wrażenia ze swej ostatniej podróży oświadczył, że żadna konferen-

cja w tej sprawie miałyby się odbyć w Paryżu w końcu lipca. Na konferencji tej rozpatrywane byłyby wszystkie sprawy, obchodzące Francję i Rosję.

Herriot i Mac Donald do kanclerza niemieckiego.

BERLIN, 25. 6. (Pat.) List wystosowany osobiście przez premiera Herriota i Mac Donalda do kanclerza niemiec-

kiego zapewnia ponownie o tem, że oba rządy nie domagają się kontroli, która by przekraczała miarę konieczności

Mussolini potępia mord.

RZYM, 25. 6. (Pat.) W dalszym ciągu przemówienia w senacie Mussolini zajął stanowisko wobec sytuacji, jaka się wytworzyła przez zamordowanie Matteotti'ego, potępiając mord, który najpierw przez faszystów został napętgowany. Winni zostaną surowo ukarani. Mussolini zwraca się następnie przeciwko pewnym wrogim faszystom prądom, nurtującym w całej Europie i we Włoszech i

wymienia zasadnicze punkty swej polityki wewnętrznej: 1) przywrócenie izbie jej kompetencji i prestigeu; 2) uregulowanie systemu milicji narodowej ze strony konstytucyjnej; 3) wyłączenie bezprawia; 4) odbudowa gospodarcza kraju. Mussolini oświadczył następnie, że koniecznym jest przywrócenie powagi prawa i oczyszczenie partji faszystowskiej.

Coś tam na granicy włosko-jugosłowiańskiej.

RZYM, 25. 6. (Pat.) Według doniesienia „Messagero” na granicy włosko-jugosłowiańskiej 40 osobników, należących prawdopodobnie do związku jugosłowiańskich nacjonalistów, napadło na urząd celny, przyczem od strzału zgi-

nął jeden włoski urzędnik celny, a drugi został raniony. Po przednio napastnicy uprowadzili dwóch urzędników celnych na terytorjum jugosłowiańskie, wypuścili ich jednak niebawem na wolność.

Prefekt Turynu usunięty.

RZYM, 25. 6. (Pat.) Prefekt Turynu za zajścia niedzielne usunięty został ze swego stanowiska. Sprawca zamachu na wille Frascati został uwięziony. W związku z zajściami

w Turynie zarząd stronnictwa faszystowskiego odwoła prawdopodobnie wszystkie zapowiedziane zgromadzenia faszystowskie.

Wiadomości finansowo-gospodarcze

W sprawie kredytu towarowego.

Jak się dowiadujemy, w sferach kierowniczych Banku Polskiego omawiana jest w dalszym ciągu sprawa kredytów towarowych. Główną trudność przedstawia narazie brak odpowiedniego ustawodawstwa jednolitego dla całego państwa oraz odpowiednich uprawnień w statucie Banku Polskiego. Wobec tego jednak, że sprawa otwarcia kredytów towarowych pozostaje kluczem sytuacji, pro-

jektowane jest rozwiązanie zagadnienia w drodze rozszerzenia dyskonta weksli towarowych, żyrowanych i prezentowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, który posiada statutowe prawo operowania tego typu weksłami. W ten sposób kredyt towarowy może zostać pośrednio otwarty, co przyniesie znaczną ulgę w życiu gospodarczym.

Giełda wiedeńska funkcjonuje.

WIEDEŃ, 25. (Pat.) Wiedeńska rada giełdowa donosi, że podana przez część prasy zagranicznej wiadomość, ja-

koby giełda wiedeńska miała być zamknięta, jest nieprawdziwa.

Warszawa 25. VI. 1924 r.

Waluty.

Gotówka.	
Dolary St. Zł.	5,18 1/2, 5,21, 5,16 *
Franki belgijskie	— — —
francuskie	— — —
szwajcarskie	— — —
Funtki angielskie	22,42, 22,53, 22,31 *
Korony austr.	— — —
czeskie	— — —
węgierskie	— — —
Lej rumuński	— — —
Liry włoskie	— — —
Miljonówka	0,53, 0,52,
Pożyczka dolar.	2,50,
Bony złote	0,74, 0,80, 0,78,
Pożyczka złota	7,10, 7,20,
Tendencja bez zmiany.	

Dewizy.	
Belgia	23,68, 23,80, 23,56 *
Berlin	— — —
Budapeszt	— — —
Bukareszt	— — —
Gdańsk	— — —
Londyn	22,42 — 38, 22,49, 22,27 *
N. Jork	5,18 1/2, 5,21, 5,16 *
Paryż	27,22 — 12, 27,25, 26,99 *
Praga	15,32, 15,39, 15,25 *
Szwajcaria	91,93, 92,44, 91,52 *
Wiedeń	7,30 1/2, 7,33, 7,28 *
Włochy	22,40, 22,51, 22,29 *

* Pierwsze cyfry - transakcje, drugie - sprzedaż, trzecie - kupno.

Akcje.

Dyskontowy	4,85,
Handlowy	4,90, 5,—, 4,90,
Kredytowy	0,85, 0,90, XI 0,40, 0,45,
Dla Handlu i Przemysłu	1,40, 1,70,
Kijowski	0,20, 0,21,
Puls	0,35,
Spies	1,—, 0,95
Wildt	0,—,
Zgierz	1,80, 2,35, 2,10,
Elektryczność	1,15, 1,20,
P. T. E.	0,18,
Węgiel	3,35, 3,20, 3,30, 1, 2, 3,50, 3,40, 2,3
Cerata	0,—,
Polska Nafta	0,58,
Nobel	1,60, 1,85
Cegielski	0,—,
Lilpop	0,49, 0,51,
Modrzewjów	4,40, 4,45, 3, 4,70, 4,85, 5,
Grodzisk	0,—,
Rylscy	0,14, 0,15, 0,14,
Fitzner	3,0, 4,10, 4,—,
Norblin	0,51, 0,45, 0,48,
Ortwein	0,—,
Konopie	0,—,
Zawiercie	39,—,
Zyrardów	50,—, 52,—, 50,—,
Borkowski	0,90,
Jabłkowski	0,19, 0,20, 0,19,
Syndykat	0,—,
Wysoka	0,00
Zachodni	1,55, 1,45, bez kuponu

Zw. Sp. Zarobk.	3,95,
Związku Ziemiaków	0,30,
Przemysłowców Polskich	0,—,
Handlowy Poznań	0,—,
Kabel	0,—,
Sila	0,58, 0,59, 0,57,
Chodorów	4,55, 4,40,
Czersk	0,62, 0,45, 0,55,
Częstocice	1,65, 1,80,
Gostawice	1,18, 1,26,
Michałow	0,60, 0,55, 0,58,
Curier	3,15, 3,35, 3,25,
Firley	0,35, 0,45,
Łazy	0,13, 0,11, bez kuponu
Ostrowieckie	6,10, 5,90, 5,93,
Parowozowy	0,28, 0,21,
Pociąg	0,—,
Rohn	0,30, U 0,30,
Rudzi	1,15, 1,15, V
Starachowice	2,22, 2,25
Ursus	1,12, III,
Zieleniewski	8,—, 7,90
Polski Lloyd	0,—,
Zegluga	0,27 VI 0,18 0,22
Haberbuch	6,—, 5,75,
Klucze	0,—,
Mirków	0,—,
Spirytus	1,18, 1,12, 1,13,
Centrala Rolników	0,—,
Tendencja niejednorodna, przeważnie zwykła.	

Poznań, 25. VI. 1924 r.

Poznański Bank Ziemiaków	1,75
Młynarzy	0,—
Arkona	1,80, 2,—
Browar Krotoszyński	0,—
Centrala Rolników	0,—
Garbarnia Sawicki	0,—
Hartwig Kantorowicz	0,—
Goplana	1,—
Zjedn. Browary Grodzkie	1,10,
Hurtownia Związkowa	0,20,

Herzfeld Victorius	2,75
Lułubi	49,—
R. Roman May	19,—
Piechcin	0,—
Płótno	0,—
Poznańska Sp. Drzewna	0,80,
Tartak we Wrześni	0,—
Unja	5,—
Wytwórnia Chemiczna	0,—

Tendencja bez zmiany.

Gdańsk, 25. VI. 1924 r.

Warszawa	111,22, 111,78
Złoty	110,97, 111,53
N. Jork	5,7780, 5,8070
Londyn	25,—
Wiedeń	— —

Paryż	30,68, 30,88,
Praga	— —
Szwajcaria	102,45, 102,95,
Belgia	— —
Holandja	216,95, 217,05,

Ziemiopłody.

Poznań, 25. 6. 24 r.	
Żyto	9,50, 10,50,
Jęczmień zw.	10,50
Jęczmień br.	12,20, 13,20
Owies	12,30, 13,30
Mąka żytnia 65%	18,75
Mąka żytnia 70%	16,15, 17,90

Mąka pszenna	33,00, 35,00
Pszenica	18,50, 20,50
Ospa żytnia	7,50
Siano luzne	3,40, 4,25,
Siano prasowane	5,80, 6,60,
Inne notowania bez zmiany. Tendencja spokojna rynek nieco ożywiony.	

Rada ministrów skonwertowała 8% pożyczkę złotą z r. 1922

Wypuszczona w roku 1922 8-proc. państwowa pożyczka złotą zostanie zgodnie z onegdajszą uchwałą Rady ministrów skonwertowana na 8-procentową pożyczkę konwersyjną. Konwersja ta nastąpi w sposób następujący: część obligacji kuponów, opiewająca na zło te polskie będzie płatna w równowartości złotej jako polskiej jednostki monetarnej (sposób obliczenia tej równowartości określi specjalne rozporządzenie ministra skarbu), część zaś markową obligacji wraz z kuponem bieżącym przeliczy się na zło te polskie wedle kursu 100 marek = 1 złoty, poczem nastąpi przedterminowa spłata tej części w czasie, który określi rozporządzenie ministra skarbu.

Pożyczka konwersyjna spłacona będzie na dzień 1 października 1927 roku. Procenty od pożyczki w wysokości 8 proc. płatne będą w dniu 1 października i 1 kwietnia każdego roku. Obligacje 8 proc. pożyczki konwersyjnej mają mieć wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne

Pan wice minister Dutkiewicz odchodzi

(b) Jak się dowiadujemy, w dniu wczorajszym premier Grabski postanowił przyjąć prośbę o dymisję wiceministra spraw wewnętrznych, p. Dutkiewicza. P. wiceminister urzędując jeszcze będzie w przeciągu kilku dni, do czasu podpisania dekretu o zwolnieniu go z zajmowanego stanowiska, co nastąpi po powrocie p. Prezydenta Rzeczypospolitej z Pomorza.

Chwilowo urząd drugiego wiceministra spraw wewnętrznych nie będzie obsadzony.

Sprawa p. Totwena

(b) Jak się dowiadujemy, p. Totwen został zawieszony w czynnościach z powodu oskarżenia go o nadużycie władzy. W sprawie tej zarządzone śledztwo, po którego ukończeniu zostanie wydane orzeczenie, decydujące o dalszym ewentualnym pozostaniu p. Totwena na swym stanowisku.

Strupieszale resztki czarnej giełdy wymyśliły nowy szwindel

WARSZAWA, 25. 6. W ostatnich dniach w sferach czarnogieldziarskich są poszukiwane ruble carskie, zwłaszcza w banknotach pięćsetkowych. Kurs też ich gwałtownie się podniósł, aż o 100 proc., bo kie-

dy będą przyjmowane jako wadła przy licytacjach, kaucje akcyjne i celne, kaucje przy zawieraniu kontraktów ze skarbem państwa, oraz kaucje składane do depozytów wszelkich instytucji rządowych.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o pożyczce konwersyjnej ukaże się niebawem.

WARSZAWA, 25. 6. Wczorajsze posiedzenie, na którym przez 6 godzin prowadzono dyskusję nad budżetem ministerjum skarbu, śmiało można nazwać

beneficem byłych ministrów skarbu.

gdyż aż trzech dawnych gospodarzy majątkiem państwowym przemawiało z trybuny parlamentarnej.

Byli ministrowie, a dziś skromni posłowie, kolejno krytykowali obecne zarządzenia, a prym w tych filipikach dzierzył pos. Byrka (Piast), który mówił raczej jako lokalny patriota byłej Galicji. Lodomerji i jeszcze tam czegoś, niż obywatel całego obszaru Rzeczypospolitej. Cała ta mowa była

gloryfikacją fachowców, posiadających dyplomy uniwersyteckie i „wyznających się” (jak mówią w Malopolsce) na urzędowaniu (jak w tejsze Malopolsce sądzą). Dostało się też niewysokolonym funkcjonariuszom i referentowi pos. Lypaciewiczowi, którego (według opinii pos. Byrki) wnioski w tym kierunku streścić można w dwu słowach:

„dalej gramotnie”. (Nareszcie pos. Byrka wychodzi z ciasnych ram galicyjskiego patriotyzmu lokalnego i używa dawnego języka urzędowego „warszawistów” — postęp nielada!).

Pomimo wolających o pomstę do nieba zarządcy, pos. Byrka

dy przed kilku dniami za tydzień rubli placomo 2 miliony teraz trzeba już płacić 4-ry, przy czym i przy tym kursie trudno znaleźć sprzedawców, którzy spodziewając się dalszej zwyczajnie niechętnie zawierają transakcje.

Polska dzieli się z ciwami swoją wolnością z wszystkimi jej obywatelami

(waż). W ciągu tygodnia bieżącego wpłynęła do laski marszałkowskiej dwa projekty ustaw, wchodzące w zakres problemów, dotyczących administracji kresów.

Jeden z tych projektów normuje prawa językowe mniejszości słowiańskich w urzędzie i w sądownictwie, drugi dotyczy szkolnictwa.

Oba projekty przyjęła wczoraj Rada ministrów.

Przez oddanie pod obrady Sejmu przedłożeń kresowych, Rząd chce się wywiązać z zapowiedzi poczynionych, że natychmiast po uzdrowieniu waluty przystąpi do załatwienia najbardziej naglących potrzeb kulturalnych ludności, zamieszkałej na terenach mieszanych.

Prace nad przygotowaniem projektów toczyły się od szeregu tygodni przy współudziale pp. Stanisława Grabskiego, dr. Loewenherza, Starczewskiego i Thugutta. Komitet wymieniony ograniczył się z góry do kwestyj najmnieodowniejszych, pozostawiając zagadnienia natury częściowo politycznej na czas późniejszy. Opracowane przez komitet projekty normują

przeto prawa językowe mniejszości stosownie do wymagań konstytucyj. Najistotniejszym znamieniem projektów jest wyposażenie obywateli państwa w prawo posługiwania się językiem ojczystym w obrębie jednostek administracyjnych, którym bezpośrednio podlega, a więc gminy, powiatu i województwa. Równoprawienie polega m. n. na zobowiązaniu władz do województwa włącznie, do załatwiania podań w języku petenta.

W pracach komitetu uczestniczyli także posłowie Stanisław Grabski i Stanisław Thugut. Osiągnięcie porozumienia pomiędzy tymi przedstawicielami Związku Ludowo-Narodowego i Wyzwolenia, daje poniekać rekojmie, że projekty, opracowane mają pełne widoki przejścia przez instancje ustawodawcze.

Polska uczyni w ten sposób pierwszy niezmiernie ważny krok naprzód w swej wewnętrznej konsolidacji i unormowaniu stosunku do mniejszości.

Oto najlepszy dowód, jak wygląda kryzys, o którym się tyle mówi

W maju r. b. z podatków pośrednich osiągnięto ponad preliminarz 365.215 złotych, z cel i wpływów ubocznych 4.590.209 złotych, z opłat stempelowych — 360.735 złotych, z opłat wywozowych 949.775 złotych i z mopolu 1.559.784 złote.

Ta nadwyżka wpływów po-

nad sumy preliminowane świadczy, iż tętno życia handlowego, którego wykładnikiem są podatki pośrednie, cla i opłaty wywozowe, oraz opłaty stempowe i obroty monopolów, nie osłabło jak głoszą zainteresowani.

SEJM

Trzech „wyłosowanych” ministrów skarbu na trybunie sejmowej

Było to tak zwane „austrjackie gadanie”

przrzekł głosić o budżecie.

Wszyscy bardzo się z tego niespodziewanego zakończenia ucieszyli.

Drugi był minister skarbu, to pos. Kucharski (Zw. L. N.), który stwierdza, że wpływy skarbowe notują

odchylenia. co nasuwa mówcy alternatywę: albo śruba podatkowa nie została jeszcze należycie przykrecona, albo obliczenia były nieścisłe.

Bardzo słusznie p. Kucharski zauważył, że brak kapitału obrotowego jest

wytlumaczony nieroztropnym w swoim czasie zamianieniem gotówki obrotowej na kapitał inwestycyjny.

Tego jednak większość „kryzysowiczów” nie chce zrozumieć i woła o kredyty.

Również i p. Kucharski w imieniu swego stronnictwa oświadcza, że będzie głosował za budżetem.

Trzeci był minister, to pos. Michalski (Ch. N.), którego przemówienie było opracowane bardzo sumiennie. Argumentacja pos. Michalskiego była mocna, gdyż opierała się na danych cyfrowych, nie zaś na glosłownych oskarżeniach.

Najważniejszym postulatem, według p. Michalskiego, jest obecnie opracowanie planu gospodarczego i

zaciągnięcie pożyczki zagranicznej.

gdyż przy obecnym przesileniu nie jesteśmy w stanie dać skarbowi tyle, ile byśmy chcieli i powinni.

Akcje sanacyjną, dla której mówca ma wielkie uznanie, p. Michalski określa w ten sposób:

— Było to jakby wyciąganie topielca za włosy z bagna.

Pos. Rozmaryn (koło żyd.), który rozpoczął wczorajszą dy-

skusję, uznaje konieczność sanacji, lecz jest zdania, że środki nie powinny być tak gwałtowne, jak te, które stosuje p. Grabski.

Pozatem przemawiało jeszcze kilku „specjalistów” skarbowych, o których, ze względu na... cierpliwość czytelnika zamilczymy.

Dyskusja bowiem przeciągnęła się w nieskończoność, a bardzo nieliczni słuchacze z

mimem przerażeniem

spoglądali w kierunku trybuny, skąd płynął potok gadulstwa. Wyjątek stanowił tu pos. Chądzyński (NPR.), który polemizował z referentem pos. Lypaciewiczem.

Na wszystkie zarzuty odpowiadał wiceminister skarbu, p. Klarner, który punkt po punkcie

zbijał argumenty

oponentów. Przedewszystkiem więc stwierdził p. Klarner, że Bank Gospodarstwa Krajowego został powołany do życia w pierwszym rządzie dla potrzeb rządowych i samorządowych, nie zaś dla innych czynności bankowych.

Wreszcie przemawiał jeszcze pos. Paczek (PPS.), który postawił takie rezolucje:

Sejm wyzywa rząd do zniesienia 1 sierpnia 1924 r. podatku od cukru.

Druga rezolucja opiewa:

Sejm wyzywa rząd: a) do zreformowania obecnego systemu podatkowego w kierunku: 1) za stopienia od 1 stycznia 1925 r. wszystkich podatków spożywczych z wyjątkiem podatku od spirytusu, wina, wódki, tytoniu i wyrobów tytoniowych, podatkami bezzwrotnymi, 2) zastąpienie obecnego podatku obrotowego podatkiem zarobkowym.

Dyskusję zakończył referent pos. Lypaciewicz, który z powodzeniem polemizował z zarzutami, podyktowanymi stronnictwem dzielnicowym, pos. Byrki. Dziś głosowanie.

Wagon po wagonie, jak kropla po kropli, wraca do Polski zrabowane mienie nasze

— Od tygodnia nadchodzą od Stolpców pojedyncze wagony z maszynami i mieniem fabryk polskich, ewakuowanych do Orła: Po długich pertraktacjach, fabryki te uznane już oddawna za podlegające reewakuacji — dopiero teraz zostały wysłane. Są to fabryki: Metalowa fabryka „Stanisław Poznański”, fabryka wyrobów korkowych „Olgierda Jeleńskiego”, fabryka wozów wojskowych Jana Regulskiego, fabryka maszyn rolniczych „Bracia Per-

Nadeszły do Warszawy 2 wagony zawierające bibliotekę politechniki warszawskiej oraz szereg pomocy naukowych. Wagony te nadesłane zostały z Nizniego - Nowogrodu, dokąd politechnika była ewakuowana. Decyzja zwrotu tego mienia powzięta została przez mieszaną komisję specjalną już przed rokiem, jednakże władze sowieckie ociągały się z wysyłaniem mienia. Niestety, jest to dopiero część mienia pol techniki warszawskiej.

Likwidacja komisariatu do walki z drożyzną

Kiedy będzie likwidacja drożyzny?

WARSZAWA, 25. 6. (b) Władze centralne postanowiły ostatecznie zlikwidować nadzwyczajny Komisariat do walki z drożyzną i przystąpić do utworzenia Rady spożywców.

Sprawa ta, jako niezmiernie pilna załatwiona ma być w naj-

krótszym czasie i nie jest wykluczone, że Rada spożywców rozpocznie swe prace już w początku przyszłego miesiąca.

Członkowie rady spożywców mianowani zostaną już w dniach najbliższych.

Rada ministrów uregulowała sprawę obniżenia podatku majątkowego w majątkach zniszczonych podczas działań wojennych

Rada ministrów na posiedzeniu w dniu 23 b. m. przyjęła projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o uproszczeniu szacowania zniszczeń wojennych przy wyliczeniu podatku majątkowego.

W myśl tego rozporządzenia szacunek majątków przy określaniu wysokości podatku majątkowego zniżany będzie:

o 5 proc. z powodu zniszczenia budynków mieszkalnych i gospodarczych najwyżej do połowy ich wartości przedwojennej;

o 10 proc. z powodu zniszczenia tych budynków ponad połowę ich wartości;

o 5 proc. z powodu zniszczenia lub straty inwentarza żywego i martwego do połowy jego wartości przedwojennej;

o 10 proc. z powodu zniszczenia inwentarza ponad połowę;

o 10 proc. z powodu zniszczenia urządzeń zakładu przemysłowego lub leśnego, przeznaczonego do przerobu plodów własnego gospodarstwa, o ile zniszczenie nie pozwala na uruchomienie zakładu bez gruntownej odnowy, sięgającej co najmniej 1/3 wartości urządzenia;

o 5 proc. z powodu trzyletniego lub dłuższego urzędowania co najmniej 1/3 obszaru rolnego;

o 10 proc. z powodu założenia na gruntach ziemnych rowów strzeleckich, jeżeli wedle uznania Komisji Szacunkowej urządzenia te stanowią poważne utrudnienie, usunięcie zaś ich jest połączone ze znacznym nakładem;

o 15 proc. z powodu zniszczenia melioracji rolnych;

o 10 proc. z powodu innych zniszczeń wojennych, zniżka ta jednak będzie stosowana wyłącznie w powiatach uwzględnionych w ustawie o poborze nadzwyczajnej daniny państwowej, oraz w niewymienionych tam powiatach województwa nowogródzkiego i okręgu administracyjnego wileńskiego.

Jeżeli na gruntach danej jednostki gospodarczej okopowa walka pozycyjna trwała dłużej

niż 3 miesiące, procenty zniżek podwyższa się dwukrotnie, łączna jednak suma procentów zniżek nie może przekraczać 50 proc. wartości jednostki gospodarczej.

Szacunek gospodarstw rybnych może być obniżony z powodu zniszczenia wojennego o 10 proc. z doliczeniem 5 proc. za każdy rok niemożności eksploatacji gospodarstwa rybnego ogólny procent zniżek również nie może przekraczać 50 proc. szacunku gospodarstwa rybnego.

Obniżenie szacunku majątku przyznawane będzie przez właściwe Komisje Szacunkowe na prośby płatników, które wniesione być winny w ciągu czterech tygodni od ogłoszenia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w „Dzienniku Ustaw” co nastąpi w tych dniach.

P. Skrzyński wraca

(b) Jutro, w czwartek, powraca do Warszawy delegat polski przy Lidze Narodów, p. Skrzyński, który zda sprawę władzom centralnym z przebiegu obrad Rady Ligi Narodów.

Pierwotnie p. Skrzyński miał w Genewie udać się do Paryża i Londynu, aby w obu stolicach odbyć kilka ważnych narad, jednakże planu tego zamierzano, gdyż obecność p. Skrzyńskiego ze względów politycznych stała się w Warszawie konieczna.

Dopłata do ceny świadectw przemysłowych

Minister skarbu, na skutek starań sier przemysłowo-handlowych, zarządził zmianę terminów uiszczenia do kas skarbowych dopłaty zwykłej do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

Dopłata uiszczona ma być mianowicie w dwóch równych ratach: do dnia 30 czerwca, oraz do dnia 20 sierpnia r. b.

Czas najwyższy wziąć się do propagandy zagranicznej

Reorganizacja wydziału prasy i propagandy M. S. Z.

(b) Według nowego statutu reorganizacyjnego ministerjum da propagandy”, do której zaproszonych ma być 20 przedstawicieli sfer przemysłowo-financejnych oraz 10 reprezentantów opinii (w tem 6 dziennikarzy).

Taki skład rady wskazuje na to, że nasza propaganda zagraniczna przedewszystkiem zajmie się akcją zapoznania państw obcych z położeniem gospodarczym Polski, odsuwając inne zagadnienia propagandystyczne na plan drugi.

Gromadzenie oszczędności w bankach państwowych będzie niebawem dobrym interesem

Przed wojną wynosił kredyt na cele gospodarcze i produkcyjne na ziemiach polskich przeszło

2 miliardy złotych.

Obecnie Bank Polski rozporządza kredytem na cele gospodarcze w wysokości

130 milionów złotych.

Nadto pamiętać należy, iż w porównaniu ze stosunkami przedwojennymi — wykazuje poważne życie gospodarcze Polski

ogromny wzrost i rozkwit, dzięki uzyskaniu niezależności politycznej, poparcia rządowemu i świetnym koniunkturam handlowym i wywozo-

wym z czasów inflacji, co prawda — kosztem skarbu państwa.

Jest jasne, że obecny stan publicznych kredytów gospodarczych jest niestosunkowo niski i musi być za wszelką cenę odpowiednio podwyższony.

Poza przybyciem kapitału zagranicznego, o co czyni zabieg Bank gospodarstwa krajowego, wchodzi tu w rachubę

wzmocnienie oszczędności szerokiach sfer.

w tej sprawie mają być wydane w najbliższym czasie specjalne zarządzenia, ustanawiające rentowne gromadzenie drobnych lokat w instytucjach finansowych o publicznym charakterze.

Finlandja nie żartuje z komunistami

Pakuja do kryminału na 6 i 10 lat

HELSINGFORS. (AW). Zakończył się tu wielki proces komunistów w Abo. 189 oskarżonych zostało skazanych na

więzienie od 6 do 10 lat. Finlandzka partia komunistyczna została rozwiązana.

Lewiatan gra na uczuciach patriotycznych robotników a doprowadzi do katastrofy

Dzięki obywatelskiemu stanowisku robotników i pracowników w kopalniach i hutach Górnego Śląska, udało się zapobiec grożącemu strajkowi robotników i lokautowi ze strony ciężkiego przemysłu, robotnicy bowiem zgodzili się na dość znaczną

niżkę płac

robotniczych. Niestety ustępliwe stanowisko robotników, zupełnie niezrozumiałe ze względu na poważny kryzys w przemyśle górnośląskim, wyzyskały siery, grupując się koło tamtejszego Lewiatana, dla

wymuszenia

na masach pracowników dalszej niżki płac

obniżenie płac

Oto „Związek górnośląskich pracodawców górniczo-hutniczych” w Katowicach skierował do wszystkich organizacji zawodowych górników i hut-

ników pismo, wypowiadające stanowione wedle wyroku sądu arbitrażowego z dn. 20 maja płace z dniem 30 czerwca bieżącego roku.

kosztów utrzymania,

co uśmiecha się wielce „Lewiatanowi” na Górnym Śląsku.

Pan poseł Krawczyński wytłumaczył się

W związku z artykułem „Kurjera” Czerwonego z dnia 18 b. m. p. t. „Skandal czy nieporozumienie. Pan poseł Krawczyński, ukraińskie, jako pupil w ministerjum handlu” — zgłosił się do redakcji naszej sam pan poseł Jan Krawczyński.

podnosił nasz artykuł.

Z wyjaśnień udzielonych nam przez pana, powstał wniosek, iż istotnie p. Krawczyński odebrał osobiście z komisji przywozu i wywozu w ministerjum przemysłu i handlu certyfikat na wywóz skór cielęcych, co właśnie

P. Krawczyński stwierdza tylko stanowczo, że dokonał tego z upoważnienia swego klubu, chodziło bowiem o certyfikat dla kooperatywy w Kolonijach „Dobrobyt”. Osobiście zaś p. Krawczyński żadnych zysków z tej interwencji nie czerpał, bo jak sam oświadczył:

— Nie namierzony jestem zatawiać takich dochodowych kawałków dla siebie. Nigdy tego nie robiłem i nie wiem jak się to robi.

Niemcy chcą nas zadławić naszym własnym węglem

Produkcja i eksport węgla górnośląskiego wykazuje w maju wydatne polepszenie. W maju wydobywano dziennie 94.000, w kwietniu 86.000 tonn. Wywóz do Niemiec wzrósł z 600.000 w kwietniu b. r. na 1.120.000 tonn w maju b. r. Wzrost eksportu da się wytłumaczyć między innymi

zmniejszenie kosztów produkcji, oszczędności w administracji i t. d., co zawsze zalecaliśmy, jako jeden z najskuteczniejszych środków zapobieżenia przesileniu.

strajkiem górniczym na Śląsku niemieckim. Wiele jednak zdziałala reorganizacja przedsiębiorstw górniczych na Górnym Śląsku, więc podniesienie wydajności pracy

Obecnie jednak grozi nowe niebezpieczeństwo ze strony Niemiec górniemu węglowemu. Oto Niemcy żądają

ograniczenia eksportu do 500.000 tonn, pomimo, że są obowiązane do r. 1925 przyjmować miesięcznie 1.110.000 tonn polskiego węgla z Górnego Śląska.

Państwowy podatek od nieruchomości w wysokości 20 proc. komornego obowiązywać będzie wstecz od 1 czerwca

Rozporządzeniem p. prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 b. m. ustanowiony został państwowy podatek od nieruchomości: w gm. miast i miasteczek od domów mieszkalnych, zabudowań gospodarczych, ogrodów, sadów, fabryk teatrów, łaźni, składów towarowych i w gm. wiejskich od budynków dochodowych, niezwiązanych z produkcją rolną.

lub wartości czynszowej danej nieruchomości.

Wysokość podatku wynosi 20 proc. ustawowego komornego

Wymiaru i poboru podatku dokonywać będą magistraty, za co rząd przyznaje im prowizję w wysokości 5 proc. sum wpłaconych.

Termin płatności podatku za okres od 1 czerwca do 30 września przypada najpóźniej na koniec września.

Wpływy z tego podatku zużyte będą na dodatek mieszkaniowy do pensji urzędników państwowych.

Nauczyciele są zbyt nerwowi niepotrzebnie alarmują siebie i innych

W sprawie t. zw. redukcji sił nauczycielskich w szkolnictwie powszechnym stwierdzić należy, że ministerjum wyznało religijnych i oświec. publicznie wydało dotychczas żadnego zarządzenia, zmierzającego do zmniejszenia liczby sił nauczycielskich niezbędnych do prawidłowego rozwoju i funkcjonowania szkół powszechnych. Nie wydano też — wbrew nieuzasadnionym pogłoskom — żadnego zarządzenia zamknięcia jakiegokolwiek szkoły, mającej podstawę istnienia i dalszego rozwoju. Wydane zarządzenia zmierzają jedynie do ekonomicznego użycia sił nauczycielskich,

a to zgodnie z przepisami obowiązujących ustaw. Jeżeli w pewnej szkole okaże się, że są w niej nauczyciele zbędni, ministerjum poleciło przenosić ich na inne miejsca służbowe; sily niewykwalifikowane i nie rokujące nadziei skutecznej pracy w przyszłości ministerjum poleciło zwalniać, co zgodne jest tak z interesem społeczeństwa, jak i szkolnictwa.

Ministerjum wydało wreszcie wskazówki, aby nie przeprowadzać redukcji sił w szkołach mechanicznie, lecz by w każdym poszczególnym wypadku liczyć się bezwarunkowo z istotnymi potrzebami danej szkoły.

Raj na ziemi Ale w Katowicach

(D) Z powodu znacznej tendencji niżkowej, wojew. śląskie w Katowicach w dniu 15 b. m. wydało następujący cennik maksymalny artykułów pierwszej potrzeby:

- I. Mięso:
  - 1 kg. wołowiny I gat. 1.66 zł., cielęciny I gat. 1.50, wieprzowiny I gat. 1.50, słoniny I gat. 1.50, słoniny wędzonej I gat. 2.00, kiełbasy I gat. 2.20, kiełbasy II gat. 1.88.
- II. Mleko:
  - 1 litr niezbieranego 34 gr.
- III. Ceny fryzjerskie.
  - Golenie w lok. I kat. 26 gr., II kat. 21 gr., III kat. 16 gr., strzyżenie w lok. I kat. 53 gr., II kat. 43 gr., III kat. 33 gr.
- IV. Ceny krawieckie.
  - 1) Dodatki do ubrania 17.10, 2) uszycie ubrania 35.00, 3) wyprasowania ubrania 1.48, 4) odświeżenie ubrania 2.97, 5) dodatki do palta 17.10, 6) uszycie palta 27.00.

Zatarg dyplomatyczny „cudownego fetysza”

Państwo niemieckie ma nowy zatarg dyplomatyczny, tym razem z Rzeczpospolitą Liberji. Powód tego zatargu jest następujący:

Uczony niemiecki nie usłuchał jednak rozkazu; potajemnie wsiadł na okręt i odplynał do Europy.

Prof. Hans Schomburg z Berlina, podczas swej naukowej podróży po Liberji nabył na własność starożytny kamień, na którym wyryta była

Skoro jednak przybył do Hamburga zjawił się natychmiast u profesora, konsul Liberji domagając się zwrotu fetysza.

postać fetysza.

Ten starożytny zabytek kultury murzyńskiego kupił prof. Schomburg od jednego z naczelników tamtejszych plemion. Skoro wieść o tem rozeszła się po kraju, zapanało wielkie wzburzenie ludu i władze Liberji zażądały od niemieckiego profesora, aby pozostawił w kraju

Profesor nie chciał nawet słyszeć o podobnej propozycji i odjechał do Berlina.

W ślad za nim pośpieszył konsul Massaquo i w berlińskim ministerjum spraw zagranicznych wniósł protest, grożąc najdalej idącymi represjami wobec obywateli niemieckich w Liberji jeśli natychmiast

„cudowny fetysz” nie powróci do swej ojczyzny.

„czarodziejski glaz”.

Banda rabusiów kolejowych stałe urządza napady na podróżnych pod Berlinem

Bezpieczeństwo publiczne w Niemczech przeszło dawno do legendy. Niemcy nie są już krajem

Eitler, który zamierzał udać się do Wrocławia w interesie swej firmy.

„bojaźni bożej i dobrych obyczajów”.

W wagonie 2-ej klasy pospiesznego pociągu, prócz niego znajdowało się towarzystwo, złożone z trzech osób, a to jednej kobiety, bardzo elegancko ubranej i dwóch młodych mężczyzn.

Zauważył to się daje zwłaszcza na kolejach i to w pobliżu Berlina. Od szeregu miesięcy grasuje tam bezkarnie

Po trzech godzinach jazdy zjawiła się w wagonie kontrola biletowa i spostrzegła opustoszały przedział

banda rabusiów.

która przy pomocy różnych narkotyków ubezwładnia pasażerów i okrada ich z gotówki oraz z wartościowych przedmiotów. Napady te dzieją się zwłaszcza w nocnych pociągach, a policja nie wpadła dotąd na trop rzez-mieszeków.

Nie miał przy sobie żadnych pieniędzy ani dokumentów,

z palca ściągnięto

Niemna tygodnia, aby nie notowano 2 lub 3 wypadków ograbienia podróżnych.

mu nawet obrączkę ślubną. W godzinę po odkryciu tego wypadku sygnalizowano podobną zbrodnię, popełnioną w pobliżu Berlina, oraz dwa napady na kasy kolejowe na podmiejskich stacjach kolejowych.

Nawet ludowce alpejskie tają podczas obecnych upałów

Zwłoki zasypanych przez lawiny turystów zniesione wodą

Gwałtowne upały, które zapanały w całej Europie spowodowały tajanie

Pogrzebały ich niegdyś lawiny, obecnie przyniosły ich ciała w doliny — wzburzone wody ledowców.

lodowców alpejskich. Ogromne masy wód spływają z skalistych wyżyn i powodują silny przybór wód, który w pewnych okolicach grozi wylewem rzek i strumyków górskich.

Między trupami odkryto 5-ciu astryjackich żołnierzy, którzy w czasie wojny światowej padli ofiarą mrozów i śniegów alpejskich.

Wzburzone wody przyniosły na swych falach

Wśród pogrzebanych przez lawiny turystów znajdował się przezes klubu

kilkanaście trupów. Są to w przeważnej części ciała zmarłych turystów, o których przed dwoma lub trzema laty

„Alpino Italiana” Dr. Erich Weinberger. Ciało je spożywające od listopada w śniegu, wyrzuciły wody w pobliżu Meranu.

zaginał wszelki ślad.

— Cóż to za nieczysty bieda?
— Nie bójcie się, zbawiać wam się wydadzą...
— Et, to takich będzie więcej, żeby tylko gałęzi nie zabrakło...

Stój, bo strzelam! Tajemniczy napad w lasach pod Warszawą Rabunek pod lufami wyciągniętych rewolwerów

Pusta, mimo dość wczesnej godziny, szosą wracał z Warszawy do wsi Wólka Mładzka pod Warszawą, tamtejszy

wyciągniętymi przeciw nim brauningami.

gospodarz Jan Mucha.

Zanim jadący mogli oprzytyć, nieć, pada nowa komenda:

Po drodze spotkał zdążającego w tę samą stronę handlarza świń, nieznanego mu zresztą bliżej, wziął go na wóz i tak we dwójkę skracając sobie czas rozmową, zdążyli do domu.

— Złaź z wozu i marsz do lasu! Bezbronni wobec tej przemocy, nie mogąc liczyć na żaden z nich, kad ratunek, poszli

Było po ósmej wieczorem. Zapadał lekki zmierzch. A z pobliskiego

popychani przez bandytów w głąb lasu. Duch zamarł w obu napadniętych.

lasu wilanowskiego

Zabija czy nie zabija — pytał się każdy samego siebie, nie wiedząc, czy za chwilę nie padną trupem u stóp uzbrojonych opryszków.

zaniósł chłodem, który po ekwanim i upalnym dniu był prawdziwym wytożnieniem i orzeźwieniem dla obu jadących. Z rozkoszą tedy zanurzili się w głąb cichego boru, rozciągając się możliwie najwygodniej na wozie.

Na szczęście bandyci polowali tylko na pieniądze. Uprawdzywszy głęboko w las porwany, przejeżdżających, zrewidowali ich najskrupulatniej,

Nagle, jak grom z jasnego nieba gruchnęło za plecami:

tup ich jednak był bardzo niewielki.

— Stój, bo strzelam!

Musze zarabowano 60 milionów, które miał przy sobie, handlarzowi świń 10.

Zelektryzowani tym okrzykiem odwrócili głowy. Tuż przed oczami ich błyszczały

Niezadowoleni z oblawy, klinać głośno i odgrająć się Bo gu ducha winnym ofiarom napadu, bandyci znikli w ciemnych ostępach leśnych.

dwie lufy rewolwerów. Dwa opryszków z twarzami, które same starczyły by mogły za postrach, stało

Pięć kul w pierś przodownika, dwie w posterunkowego Krwawe spotkanie z bandytami na dworcu kolejowym

Przodownik p. Jan Wątka i starszy posterunkowy p. Stanisław Treter, w czasie pełnienia służby na dworcu kolejowym w Sędziszewie, zauważyli 2-ch podejrzanych osobników. Gdy funkcjonariusze policji zbliżyli się do nich i zażądali okazania dokumentów, nieznajomi wycia

gnęli rewolwery i zasypali posterulantów strzałami.

— Oto ojciec mego dziecka oskarżała nieszczęśliwa urzędniczka — Nie — udowadniał pozwany i oboje nie kłamali

Przed sądem wiedeńskim stała była urzędniczka magistratu wiedeńskiego niejaka

Pięć kul ugodziło w pierś przodownika Wątka, dwie w posterunkowego Tretera. Ciężko rannych przewieziono do szpitala w Kielcach. Sprawcy zbrodniczego czynu zbiegli.

Anna Bauman,

odstąpił jej kawalerski pokój a sam przeniósł się do przyjaciela na noc.

ze skargą przeciw młodemu inżynierowi Erychowi Fuchsowi o przyznanie jej alimentów na wychowanie dziecka.

Histeryczka utrzymywała jednak uparcie, iż tej to

Wnosząca skargę kobieta zjawila się z

feralnej nocy,

16 miesięcznym dzieckiem.

zjawił się u niej kochanek, była wtedy zasnana, rozmarzona i uległa jego woli.

na ręku, a rysy chłopaka były ludzaco podobne do inżyniera Fuchsa.

Tymczasem świadectwa kilkunastu osób stwierdzają zupełnie co innego.

Zdawałoby się na pozór, iż nikt inny tylko on jest ojcem dziecka.

Fuchs bawił onego wieczora w gronie znajomych, ani na chwilę nie wydał się z ich towarzystwa a później poszedł spać do przyjaciela. Towarzysze odprowadzili go aż do drzwi.

Pomimo twierdzeń Anny Bauman, iż utrzymywała

Zeznania Anny Bauman wrcają na sferę niesamowitych zjawisk telepatycznych.

stosunek miłosny

tembardziej, iż była urzędniczka cieszyła się jaknajlepszą opinią, nie szukała nigdy znajomości z mężczyznami i pierwszą oraz

Poznał on przegodnie w pociągu Annę Bauman, osobę o wybitnym typie histerycznym. Dziewczyna od pierwszego wejścia zapalała

była inżynier Fuchs.

goracem uczuciem

Wobec niezbitego dowodu popartego przysięgą kilku osób sąd oddalił pretensję Anny Bauman.

do przystojnego i inteligentnego młodzieńca.

Sprawa jednak nie przestała być interesującym zagadnieniem prawnym. Osoba nieszczerliwej matki, budzi pełne zaufanie do jej zeznań i prawdziwości.

Zapragnęła zostać jego kochanką.

Fuchs i jego przyjaciele ludzie poważni i zrównoważeni nie wyglądają także na kłamców.

Fuchs jednak był zaręczony, kochał swą narzeczoną i nie miał wcale zamiaru wdawać się w

miłosne awanturki

Rozkochana histeryczka dostała się do domu Fuchsa. Pod pozorem, iż nie ma chwilowo mieszkania prosila go, by pozwolił jej spędzić u siebie noc.

Rozkochana histeryczka dostała się do domu Fuchsa. Pod pozorem, iż nie ma chwilowo mieszkania prosila go, by pozwolił jej spędzić u siebie noc.

z przegodnie poznana znajoma.

Lepszego środka niema.

Przedtem i potem

Wobec licznych zapytań — jak zabezpieczyć się przed potem, powtarzamy rade podaną przez „Express Poranny” w roku ubiegłym.

Wobec licznych zapytań — jak zabezpieczyć się przed potem, powtarzamy rade podaną przez „Express Poranny” w roku ubiegłym.

A więc, co wieczór, przed u-

Wobec licznych zapytań — jak zabezpieczyć się przed potem, powtarzamy rade podaną przez „Express Poranny” w roku ubiegłym.

A więc, co wieczór, przed u-

A więc, co wieczór, przed u-

Przed wyjazdem na wywczas i do wód, gdy mieszkania zwykle bez opieki koniecznie jest ubezpieczyć się od kradzieży z włamaniem. Ubezpieczenie takowe oraz od ognia, nieszczęśliwych wypadków i prawnocywilnej odpowiedzialności przyjmuje i udziela chętnie wszelkich informacji Poznańsko-Warszawski Bank Ubezpieczeń Sp. Akc. Oddział na Województwo Pomorskie: Grudziądz, Trzeciego Maja 10-11 (domy własne) Telefon Nr. 856
Przedstawicielstwo w Toruniu: ZYGMUNT HOFFMAN, ul. Łazienna nr. 30 Tel. 378 - Zastępcy we wszystkich miejscowościach Wojew. Pom.

Nasi artyści na Pomorzu.

Dzieci „Melpomeny“ i ich dzieje w czasie objazdu.

Starogard, 4. czerwca.
Każde miasto ma swą osobliwość, więc i Starogard nie pozostaje w tyle pod tym względem. Nawet — może wodzi prym.
Podczas gdy Kartuzy mają swe jezioro, Gdynia morze, Świecie ruiny zamku krzyżackiego, Starogard ma też osobliwość godną zapamiętania.
Załoczyłbym się, że każdy z Was myśli w tej chwili o fabryce koniaku Winkelhausena.
Jesteście w błędzie. Ani mi nawet w głowie ta instytucja za wracania głowy.
Kocham! Musicie mi przypominać, że pamiętam o Was i z każdego miasta posyłam Wam widoczki.
To samo i tutaj.
Wchodzę do składu papieru, by kupić parę widoczek.
Przebiegam, odkładam... w tem... czy mnie czego nie mylą — czy mi się wydaje?...
Nie!... Przecież najwyraźniej widzę.
Na jednej ze serji widoczków widnieje napis: „Starogard. Ulica Kościuszkiego.“
Komentować szkoda! Sami o bie dopiewacie!
Kupuję dziesięć „Ulic Kościuszkiego“ i wysyłam na wsze światła strony.
Czy i to nie osobliwe! Oszalecie sami! Wracam do hotelu!
Właśnie w tej chwili wchodzi również kierownik naszej imprezy po H.
— Panowie — woła — najświeższe wiadomości! Dyrektor dziś przyjeżdża!
Odpowiednio do stanu swego

duszy, każdy przystraja swe oblicze.
Jedni w uśmiech radosny, drudzy w grymas, obojętność lub niezadowolnienie.
— Bolek! — woiam — dobra nasza! Będzie biba!
Przy końcu czwartego aktu, właśnie w tej chwili, kiedy Wojciech śpiewał: „Czy w tobie nie budzi dawnych ech“... zjawiał się nasz najmłodszy nam panujący Mieczysław I.
Po skończonym spektaklu, zasiedliśmy do wspólnej wieczery.
Straszne rozczarowanie mnie spotkało. Ten sam dyrektor, który dwa lata temu z tysiąc-funtowym zasobem humoru i zadowolenia przybył do nas do Wejherowa — ten sam dyrektor siedział dziś smutny i posępny.
— „Sic transit“...
— „Jalowa kolacja! Jalowe humory!“
Uśmiełem się jak susel!...
Starogard, 5. czerwca.
Czy nie uważacie moi drodzy, że od dwóch dni zbywa mi na humorze...
Jestem wesoly... jak groch o scianę!!! Za cztery dni trzeba wracać do Torunia i to właśnie powód tego psiego humoru.
Dziś powierzono mi świeży referat. Byłem bileterem! Bileter! Hm! Uważam nawet, że się powinno mówić „pan bileter“!
Za pół godziny byłem bogatszy o 100 złotych.
Tak — stanowczo „Pan“.
Na drugi sezon angażuję się jako bileter.

P. Prezydent Rzplitej w Teatrze Miejskim w Grudziądzu.

Przyczynę do stosunków, panujących w Teatrze Miejskim.

GRUDZIĄDZ, 25. 6. (Kor. włas.)
Sala udekorowana Kwiaty, kobierce, dywany.
Godzina 10-ta — szmer na sali: „Prezydent przyjechał!“
Przy wejściu p. Prezydenta orkiestra urzędników skarbowych gra „Hymn narodowy“, poczem rozpoczyna się przedstawienie.
Całość idzie dobrze i składnie w czasie przedstawienia p. Z. Drwęski grający rolę Jontka zwraca się do pana Prezydenta z ułożonym przez siebie kupletem:
„Dziś w Grudziądzu gości mamy Prezydenta kochanego, więc się cieszą wszystkie stany, i jak mogą goszczą jego. Zgody wianek nam uwiję, Nie zaznamy zła ni troski, Niech nam długie lata żyje Nasz Prezydent Wojciechowski.“
Publiczność bije brawa, wznosząc na cześć Dostojnego Gościa entuzjastyczne okrzyki — poczem artysta odśpiewuje drugi kuplet:
„W komisji Magistrackiej Też porządek dobry mają, Za dwa lata mojej pracy Dymisję ci mi dają; Chęć z urlopu mnie wykiwać Bó kontraktu nie zrobilem, Więc swą skargę chcę zaśpiewać

(miłym.)
Dziś przed Gościem naszym (miłym.)
W odśpiewaniu powyższego kupletu — aczkolwiek wywołało pewien zgrzyt — zostało jednak przez większość widzów, znających stosunki teatralne, odpowiednio zrozumiane. Z powyższego incydentu wnioskować należy, że **gospodarka w teatrze miejskim, gwałtownie wymaga naprawy**, skoro artysta dochodzi do tego stopnia **rozgorzyczenia**, iż krzywdy swoje **publicznie wobec pana Prezydenta wypowiada ze sceny...**
Po wysłuchaniu jednego aktu pan Prezydent udał się do ogrodu, gdzie udzielał audjencji, na której został przyjęty również i **pokrzywdzony artysta**, wręczając panu Prezydentowi usprawiedliwienie z treści śpiewanej piosenki.
Jak nas informują z źródła wiarogodnego, p. Drwęski dostał dziś **natchmianstową dymisję**. Nie sądzimy jednak, że dla **uzdrowienia stosunków panujących w teatrze miejskim wystarczy udzielenie dymisji** po szczególnym artystom. W sprawę gospodarki teatralnej należy **wejrzeć głębiej** i wyjaśnić, dlaczego **wogóle incydent taki mógł mieć miejsce**.

Obniżenie opłat za przejazd statkiem przez Wisłę.

Na wczorajszym posiedzeniu Rady miejskiej uchwalono nową taryfę za przejazd statkiem przez Wisłę. Mianowicie za jednorazowy przejazd opłacać będą: dzieci szkolne 3 gr., robotnicy i szeregowcy wojskowi 5 gr., wszyscy inni 10 gr. Nowa taryfa obowiązująca będzie od 1. lipca 1924 r.

Listonosze jeszcze przyjmują prenumeratę „EXPRESSU POMORSKIEGO“ na miesiąc LIPIEC.

Błyszcząca nędra urzędnicza.

Urzędnikom obniża się pensje, gdy ci nie mają z czego żyć. — Dziś się wysprzedają! — Ale co dalej?
Ostatnie obniżenie mnożnej na lipiec 1924 r. wprowadzie tylko o jeden punkt — zdaje się być drobnostką — jednak w sumie ogólnej będzie **to zmniejszeniem poborów o kilkanaście złotych**.
Dziwić się naprawdę należy, skąd i na podstawie jakiego obliczenia gł. Urząd Statyst. w Warszawie doszedł do takiego wniosku,
że potaniało tak dalece, iż można pensje urzędnikom obniżyć.
„Stan urzędniczy wie tylko jedno — i to odczuwa w swoim budżecie, że nie tylko nie potaniało, ale owszem **podrożało**.
Każdy urzędnik wie dobrze, że dziś z końcem miesiąca **jest już bez pieniędzy**, a jak zmniejszą zażę, będzie mógł wyżyć w lipcu? Czy do wiadomości Rządu nie dochodzą wieści, że urzędnicy z poborów naprawde **wyżyć nie mogą?**
Gdy w Warszawie o tem nie wiedzą, podajemy do wiadomości następujący wypadek.
Wczoraj zgłosił się do naszej Redakcji urzędnik państwowy,

przynosząc nam **duże obligacje 10 procentowej pożyczki kolejowej wartości 100 złp.**

z prośbą, aby ogłosić, że sprzeda je za połowę ceny, tj. **za 50 złp.**

albowiem znajduje się wprost bez grosza, niemając z czego wyżyć **do końca miesiąca**.

O ile znajdzie się chętny nabywca, prosimy zgłosić się do naszej redakcji w celu kupna, a tem samem kupujący przyjdzie z pomocą urzędnikowi, któremu Rząd obniża pobory, z powodu **spadku drożyzny**.

Czy nie zakrawa to na **ironję?**

Dodać należy, że ów urzędnik chodził po wszystkich bankach, nie wyłączając Banku Polskiego, gdzie mu powiedziano, że **oni mają obligacje na sprzedaż**, a nie do kupna!

Czy Rząd zachęcając swego czasu obywateli do kupna pożyczek państwowych i pobierając od nich może nieraz ostatnie oszczędności, dziś nie traci w społeczeństwie zaufania do swoich papierów?

Wyroki.

Izba karna sądu okręgowego w Toruniu zasądziła:
W dniu 10. czerwca 1924 r.:
Robotnika Franciszka Kopackiego z Torunia za kradzież na karę więzienia przez 2 tygodnie, służącą Bronisławę Skabównę z Torunia za kradzież na karę więzienia przez 4 miesiące; robotnika Józefa Weiwera z Torunia za kradzież na karę więzienia przez 3 miesiące; Stanisława Głowackiego z Torunia za nielegalny handel walutą zagraniczną na grzywnę w kwocie 20 złotych; Antoniego Rucińskiego z Torunia za nielegalny handel walutą zagraniczną na grzywnę w kwocie 10 złotych; Jadwiegę Wojtasik z Torunia za paserstwo na karę więzienia przez 1 miesiąc; Józefę Salomon z Torunia za poplecniectwo na karę więzienia przez trzy tygodnie; małoletniego Kazimierza Wiśniewskiego z Piasków, pow. toruński, za kradzież na nagane; Małoletniego Leona Krawczyńskiego z Podgórze za kradzież na nagane; małoletniego Jana Laska z Piasków, pow. toruński, za kradzież na karę więzienia przez 1 dzień.
W dniu 12. czerwca 1924 r.:
Franciszka Dekowskiego z Grębocina za gwałcenie i kradzież na karę ciężkiego więzienia przez 2 i pół roku; Ferdynanda Staraka z Łopatek, pow. wąbrzeski, za nielegalny handel walutą zagraniczną na grzywnę 3 złotych; Michała Nowaka z Łopatek, pow. wąbrzeski, za nielegalny handel walutą zagraniczną na karę grzywny 3 złote; Franciszkę Nowakową z Łopatek, pow. wąbrzeski, za nielegalny handel walutą zagraniczną, na karę grzywny 3 złote; Tomasa Rogallę z Piwnic, pow.

wąbrzeski, za nielegalny handel walutą zagraniczną, na karę grzywny 3 złote; Jna Wrocławskiego z Wąbrzeźna za nielegalny handel walutą zagraniczną, na karę grzywny 3 złote; Fryderyka Sonnenberga z Brudzawek, pow. wąbrzeski, za nielegalny handel walutą zagraniczną, na karę grzywny 3 złote; Hermana Fagina z Brudzawek, pow. wąbrzeski, za nielegalny handel walutą zagraniczną, na karę grzywny 3 złote; Jana Mamszewskiego z Brudzawek, pow. wąbrzeski, za nielegalny handel walutą zagraniczną, na karę grzywny 3 złote; urzędnika gospodarczego Franciszka Kleziska z Czechurtek, pow. ostrowskiego, za lichwę mieszkaniową na karę więzienia przez 1 miesiąc i grzywnę 1 złoty.
W dniu 17. czerwca 1924 r.:
Aleksandra Leona z Torunia za kradzież na karę więzienia przez 1 miesiąc; Aleksandra Klemensa z Torunia za kradzież na karę więzienia przez 7 dni; Kurta Zittlau z Torunia za kradzież na karę więzienia przez 1 rok; Zygmunta Wierzbickiego z Torunia za zniewagę na karę grzywny 10 złotych.
W dniu 20. czerwca 1924 r.:
Krawców Janinę Krasicką z Torunia za kradzież i sprzeniewierzenia na karę więzienia przez 3 miesiące; robotnicę Marjanę Kaniewską z Torunia za poplecniectwo na grzywnę 5 złotych; posterunkowego Michała Kubiaka z Torunia za ułatwienie w ucieczce więźniowi na karę grzywny w kwocie 10 złotych; Feliksa Gronkowskiego z Torunia za oszustwo na karę więzienia przez 1 miesiąc.

Kryzys gospodarczy w Gdańsku.

GDĄŃSK, 22. 6. (Koresp. włas.)
Jak ogólnie stwierdzić tu można, kryzys gospodarczy doszedł tu nieomal **do punktu kulminacyjnego**.
Ogólnie tak w Gdańsku jak i Sopotach daje się ogromnie odczuwać **brak gotówki**.
W przemyśle gdańskim panuje **zastój**. Cały szereg nawet poważnych firm znalazło się w tak **trudnym położeniu**, że należy się spodziewać **upadłości**.

Ceny, tak w sklepach jak i restauracjach spadły **przeszło o 50 proc.**
Np. obiady, które dawniej w pierwszorzędnych restauracjach kosztowały **6 do 8 guldenów**, obecnie dostać można **z 2 i pół guldena**.
Również z powodu kryzysu finansowego jaki obecnie panuje na terytorjum gdańskim — Sopoty obecnie **świecą pustkami**.
Frekwencja letników bardzo słaba. Niemal w każdej wili znajdują się **wolne mieszkania**.

Magistrat miasta Torunia

nie wierzy w spadek drożyzny i obniżenia Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.
Jak się dowiadujemy, Rada miejska miasta Torunia uwzględniając obecnie **ciężkie położenie materialne swoich urzędników** ze względu na **panującą drożyznę** przyznała im **od dnia 1. maja br. 10 proc. dodatku komunalnego i 10 proc. dodatku na mieszkanie**. Podczas gdy Rada miejska faktycznie wchodzi w katastrofalne położenie materialne

swoich urzędników i **pobory im podwyższa**, Rząd polski swoim urzędnikom **obniża pobory** z powodu **spadku drożyzny** (sic!). Kto w tym wypadku ma **slusznosc**, to chyba najlepiej osądzi każdy, kto **na nieszczęście** był urzędnikiem państwowym i **kto przy końcu miesiąca musi rozwiązywać amigłówki wyrównania budżetu domowego**.

Fotografia

„Rembrandt“, Łazienna 28. Wykonuje zdjęcia od Komunii św. po znacznie niższych cenach

Udzielam oddzielnie lekcji pisania na maszynie, stenografii i kształkowości.
Toruń, Żeglarska nr. 26 (fachowca od lat 30)

UNIVERSUM ZAKŁADY ELEKTROTECHNICZNE I MECHANICZNE BIURO TECHNICZNE TORUŃ

Telefon 424 i 947 **Małe Garbary 17**
Instalacja siły i światła, naprawa maszyn i urządzeń elektrycznych, piorunochrony, prądy słabe. — **Dział mechaniczny** samochody, motocykle, motory, maszyny parowe, budowa zakładów przemysłowych. — **Mechanika precyzyjna**: Kasy regulacyjne „National“, maszyny do pisania i aparaty precyzyjne. — **Przeróbka i naprawa** broni wszelkiego rodzaju. Kupno i sprzedaż maszyn i motorów. Biuro porad, ekspertryza, projekty i kosztorysy.

Ekspedycja Władysław Kowalski

Toruń, św. Jerzego 66 Tel. 191

najtaniej i najszybciej załatwia wszelkie czynności, wchodzące w zakres spedytorstwa. **Szybko i tanio.**

Profesorka języka francuskiego **udziela lekcji i konwersacji** w kompletach i pojedynczo. Bliższych informacji udzieli w mieszkaniu p. Szymańskiej przy **ul. Bydgoskiej 90 III p. między 7-8 wiecz.**

Czytajcie „Express“

DRUKI
wykonuje — po cenach konkurencyjnych **DRUKARNIA ROBOTNICZA W. PAWLAK I SKA.** TORUŃ, PIEKARY 14. — TELEFON 647.
HANDLOWE

Lodownia bluszcz letni, ubrania oraz karekusz do sprzedania. **Mickiewicza 101, 2 p.** (prawy wchód na lewo)

Książki do czytania wypożycza **CZYTELNIJA POLSKA A. BOJANOWSKI** w Toruniu **Piekary 26 - Tel. 349**

Składajcie ofiary na cele Pomorskiej Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

Ceny prenumeraty: Miejskowe 2,50 zł. z odnośnikiem lub zamiejscowe 2,75 zł., granicą 4,00 zł. Ceny ogłoszeń: W tekście specjalne 15 gr. milimetr, zwyczajne 10 gr. milimetr. Drobne ogłoszenia 6 gr. za wyraz. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia zagraniczne i tabelaryczne o 50% drożej. Od cen powyższych opustów nie udziela się. Administracja otwarta od 9-ej do 1-ej i od 3-ej do 6-ej. Redakcja od 4:30 do 6-ej.
Wydawca: **WŁADYSŁAW BŁONSKI**. Drukarnia Robotnicza W. Pawlak i S-ka w Toruniu. Redaktor odp.: **ALEKSANDER KWIATKOWSKI**